

Nr 265.

Av herr **Osberg**, *angående åtgärder till stödjande av fiskerinäringen.*

Vid fjolårets riksdag begärde jag i motion nr 186 skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning om på vilket sätt man lämpligast borde lämna hjälp åt vår tryckta fiskerinäring.

Utvecklingen har — som förut blivit åberopat — gått i den riktningen, att fångstplatser måste sökas på avslägsnare internationella områden, t. ex. vid Island samt å Doggers bankar och vissa bankar i nordöstra Atlanten. Denna utveckling har helt naturligt medfört stora kostnader för anskaffning av båtar, motorer och redskap. Men inte nog med detta. Riskerna bliva ju mångfaldiga gånger större under dessa långa resor fram och åter och inte minst under uppehållet å själva fångstplatserna, och dessutom är att märka de odrägliga förhållandena vid Island.

Fiskerinäringen bedrivs för Bohusläns vidkommande enligt kooperativt mönster. Uti varje fiskelag äro vanligen 12 å 16 man delägare. I vissa fall är båt och redskap samfälld egendom, i andra fall äges båten av vissa personer och redskapen är gemensam. Förtjänster och förluster beräknas efter överenskomna normer.

På grund av den ringa inkomst näringen givit på sista tiden pågår numera rätt stark avfolkning, och det är egentligen de unga och mången gång de bästa individerna, som lämna yrket. Detta förhållande är att beklaga.

Det synes mig vara mycket angeläget att vidmakthålla den självständiga och präktiga fiskarbefolkning, som nu ägnar sig åt näringen, och detta inte minst därför, att denna näring är för vårt folkhushåll så välbehöflig. På andra områden stödjer och uppmuntrar statsmakterna produktionen. Den näring, som närmast kan jämföras med fisket, är jordbruket, och till dess utövare lämnas ju anslag till stöd och uppmuntran på olika sätt.

Det kan inte bortresoneras, att fiskare blivit styvmoderligt behandlade från statens sida. Visserligen lämnar staten ut amorteringslån, men svårigheter yppa sig i regel vid bildandet av s. k. vadlag, när föreningen har för avsikt att söka fiskerilån. Svårigheterna bestå nämligen i — för de med svag ekonomi — att skaffa personer, som äro villiga ikläda sig borgen för lånebeloppet. I många fall kan icke borgensman uppbringas, och den sökande får övergå till annan näring. I sådana fall skulle premielånen komma till stor hjälp. Det skulle nämligen bliva vida lättare att skaffa borgensmän. Utöver dessa lån anslås cirka 100,000 kronor till fiskets befrämjande i de särskilda orterna och befrämjande av fisket i allmänhet. Om man gör en jämförelse med det stöd

fiskerinäringens utövare få och det stöd, som lämnas t. ex. åt egnahemsrörelsen, till premielån, kolonisation och grundförbättringar, till i runt tal 6,000,000 kronor, måste man obetingat komma till den uppfattningen, att fiskerinäringen inte får det stöd av det allmänna, som vore önskligt, oaktat näringen måste betecknas som mycket osäker och därtill i hög grad riskfylld.

Är man något sånär förtrogen med förhållandena, måste man erkänna, att fiskerinäringen är i behov av stöd i en eller annan form. För egen del anser jag fortfarande, vad jag vid föregående tillfälle uttalat, att utlämnande av premielån vore en synnerligt lämplig form. Man har ju redan stor erfarenhet av detta system inom lånerörelsen till jordbruksegnahem. Riksdagen började anslå medel för detta ändamål år 1923. Anslaget var då 310,000 kronor. Under de få år, som förflutit sedan dess, har det visat sig vara till stort gagn och stöd för dessa fattiga människor, som söka sin utkomst å egnahemsjordbruk. Utårets statsverksproposition har Kungl. Maj:t begärt 900,000 kronor till premielån åt sådana som erhålla jordbruksegnahemslån. Denna ökning av lånesumman visar både att hjälpen är behövlig och berättigad.

Min här åberopade motion till riksdagen förlidet år remitterades av jordbruksutskottet till lantbruksstyrelsen för yttrande. I sitt avgivna svar säger lantbruksstyrelsen, »att det vill emellertid förefalla, som om den form av understöd, som lämnas för bildande av egnahemsjordbruk genom premielån, knappast kunde tillämpas på fiskerinäringen. Härför äro förhållandena alltför olikartade på de båda områdena, och det torde bliva svårt att finna en lämplig form av premielån för lån för fisket.» Men trots detta uttalande tillstyrkte lantbruksstyrelsen den av mig begärda utredningen till Kungl. Maj:t. Jordbruksutskottet anförde i stort sett samma skäl som lantbruksstyrelsen men avslög framställningen.

Det förefaller mig egendomligt, att både jordbruksutskottet och lantbruksstyrelsen kommit till den uppfattningen, att det skulle ställa sig svårt att finna en lämplig form för att kunna använda sig av premielån till fiskerinäringens stöd. Förmedlare av jordbruksegnahemslån och premielån äro i vanliga fall hushållningssällskapen genom sina egnahemsnämnder. Landstingen förmedla fiskerilånen genom sina förvaltningsutskott eller därtill särskilt utsedda. Dessa kunde ju även få i uppdrag att samtidigt även tilldela de lånesökande, som voro i behov, premielån efter liknande grunder, som tillämpas vid utlämnande av dylika lån åt jordbruksegnahemslåntagare.

Förhållandena äro ju likartade för fiskare och jordbrukare, emedan båda kategorier behöva startkapital för att kunna utöva sin näring självständigt. Naturligtvis skulle behovsprincipen tillämpas vid tilldelning av premielån åt fiskare. I huvudsak fick tilldelningen ske, när ett fiskelag startade eller när obemedlad eller mindre bemedlad person sökte inträde i redan befintligt lag, till part i båt eller redskap, möjligen till båda dessa ändamål, och när den sökande kunde styrka, att den anskaffning blivit gjord, för vilken han sökte lånet, skulle

detta efterskänkas i likhet med förfaringssättet, när det gäller premielån till innehavare av jordbruksegnahem. Vidare kan man ju tänka sig, att premielån kunde lämnas till försöksfiske å avlägsna fångstplatser och även å sådana områden, som icke tillförne besökts, eller för tillämpning av nya, ej utexperimenterade fiskemetoder eller överhuvudtaget för sådana ändamål, som voro ägnade att främja fiskerinäringen. Funnes sådana möjligheter, skulle dessa med all säkerhet hämma avfolkning från yrket.

I anledning av vad jag här anfört och med hänvisning till fjolårets motion och behandlingen i Andra kammaren anhålles vördsamt,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta skyndsamt utreda, vilka åtgärder, som böra vidtagas för att stödja fiskerinäringen, i synnerhet när det gäller att bedriva fiske på avlägsna fiskevatten, samt att undersöka möjligheten av att sådant stöd kan utgå i form av premielån och till riksdagen framlägga det förslag, som av utredningen kan föranledas.

Stockholm den 21 januari 1930.

Oscar Osberg.

I motionens syfte instämma:

<i>Ola Jeppsson.</i>	<i>O. W. Lövgren.</i>	<i>Albin Ström.</i>
<i>J. Mårtensson.</i>	<i>Carl Larson,</i> Tönnersa.	<i>C. Brännberg.</i>
<i>Karl Wirsell.</i>	<i>Per Pehrsson.</i>	<i>Edvard Lihander.</i>
<i>Gustaf Karlsson.</i>	<i>Cornelius Olsson.</i>	<i>K. A. Ryberg.</i>
<i>Gustav Johanson,</i> Hallagården.	<i>Gust. Svedman.</i>	<i>Lennart Johansson.</i>
<i>Bj. Holmgren.</i>	<i>P. Bergström</i> i Bäckland.	<i>Anders Andersson,</i> Falkenberg.
<i>Harry Weibull.</i>	<i>Gustaf Olsson</i> i Ramsta.	<i>P. J. Näslund.</i>
<i>Linus Andersson,</i> Lindome.	<i>Albert Johansson.</i>	<i>Albin Eriksson,</i> Toftered.
<i>O. E. Sandberg.</i>	<i>Anders Norsell.</i>	<i>Ant. Wikström.</i>
<i>Helge Bäcklund.</i>	<i>Harald Hallén.</i>	<i>Thore Alströmer.</i>
<i>Algot Sjöström.</i>	<i>And. Hilding.</i>	<i>Ernst Lundgren.</i>
<i>Per Rudén.</i>	<i>C. W. O. Höglund,</i> Göteborg.	<i>Carl Lovén.</i>
<i>Olivia Nordgren.</i>	<i>Nestor Hammarlund.</i>	<i>Carl Vahlstedt.</i>

